

Biuletyn

Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego

**XXXIX OLIMPIADA
WIEDZY EKONOMICZNEJ**
**Protekcjonizm
w teorii i w praktyce**

Z głębokim smutkiem przyjęliśmy wiadomość o śmierci

Profesora Stanisława Gomułki

wybitnego ekonomisty,
znawcy teorii wzrostu gospodarczego i ekonomii innowacji,
Przewodniczącego Rady Naukowej Instytutu Nauk Ekonomicznych PAN.

W latach 80. konsultant Międzynarodowego Funduszu Walutowego,
OECD i Komisji Europejskiej.

Współtwórca programu reform gospodarczych
w okresie polskiej transformacji.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Finansów w 2008 r.

Współpracował z Polskim Towarzystwem Ekonomicznym.
Pozostanie na zawsze w naszej wdzięcznej pamięci.

Prezes, Honorowa Prezes, Rada Naukowa,
Zarząd Krajowy Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego

BIULETYN POLSKIEGO TOWARZYSTWA EKONOMICZNEGO

kwartalnik bezpłatny – ukazuje się od 1990 r.

WYDAWCA:

ZARZĄD KRAJOWY
POLSKIEGO TOWARZYSTWA EKONOMICZNEGO
ul. Nowy Świat 49, 00-042 Warszawa
tel. 22 551 54 01, faks 22 551 54 44, e-mail: zk@pte.pl

PREZES PTE:

prof. dr hab. MARIAN GORYNIA

RECENZENCI NAUKOWI:

dr hab. HALINA BRDULAK, prof. SGH
dr hab. KATARZYNA NAWROT, prof. UW

REDAKCJA NAUKOWA:

prof. dr hab. ELŻBIETA MĄCZYŃSKA
prof. dr hab. STANISŁAW OWSIAK

KOREKTA JĘZYKOWA:

BŁAŻEJ PAJDA

PRZYGOTOWAŁ ZESPÓŁ W SKŁADZIE:

dr hab. ALOJZY CZECH
prof. dr hab. BOGUSŁAW FIEDOR
mgr ANNA KUCHARCZYK – redaktor prowadząca
dr hab. BEATA MAJECKA, prof. UG
dr hab. ZBIGNIEW MATKOWSKI
prof. dr hab. STANISŁAW RUDOLF
dr RADOSŁAW ŚLUSARCZYK
dr hab. BOGDAN ŚLUSARZ, prof. UZ
dr hab. PIOTR TRĄPCZYŃSKI, prof. UEP
dr hab. MARIA URBANIEC, prof. UEK

ZDJĘCIA: Alojzy Czech, Tomasz Kulesza,
Biuro ZK PTE, Giełda Papierów Wartościowych w Warszawie,
Ustronianska

SKŁAD I PROJEKT OKŁADKI: GEMMA

wersja online

Wszystkie „Biuletyny PTE” dostępne są w wersji elektronicznej na stronie internetowej pte.pl w dziale Czasopisma.

Wszystkie materiały „Biuletynu PTE” podlegają recenzji. Za ostateczną wersję tekstów odpowiadają Autorzy.

Uprzejmie informujemy, że czasopismo „Biuletyn Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego” pozytywnie przeszło proces oceny i jest indeksowane w bazie ICI Journals Master List za rok 2024. Na podstawie weryfikacji informacji z ankiety ewaluacyjnej oraz analizy wydań czasopisma z 2024 roku, wyznaczona została wartość wskaźnika Index Copernicus Value (ICV) za rok 2024. **ICV 2024 = 41,22** (ICV 2023 = 34,70).

**NARODOWY
BANK POLSKI**

Projekt realizowany
z Narodowym Bankiem Polskim
w ramach programu edukacji ekonomicznej

XXXIX OLIMPIADA WIEDZY EKONOMICZNEJ

Protekcjonizm w teorii i w praktyce

Spis treści

Bogdan Ślusarz	
<i>Zakończenie trzydziestej dziewiętej edycji OWE. Słowo wstępne</i>	6
XXXIX OLIMPIADA WIEDZY EKONOMICZNEJ	
Stanisław Owsiak	
<i>Podsumowanie XXXIX i perspektywa XL edycji Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej</i>	8
Barbara Nowacka	
<i>Do organizatorów i uczestników gali finałowej XXXIX Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej</i>	14
<i>Lista najlepszych szkół XXXIX Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej</i>	15
<i>Statystyki XXXIX Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej</i>	16
<i>Charakterystyka uczestników zawodów centralnych Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej</i>	17
<i>Lista laureatów XXXIX Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej</i>	17
<i>Lista finalistów XXXIX Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej</i>	19
Radosław Ślusarczyk	
<i>W przededniu jubileuszu, czyli ewaluacja XXXIX OWE</i>	23
<i>Sprawdź swoją wiedzę – zestawy pytań – XXXIX Olimpiada Wiedzy Ekonomicznej</i>	28
ARTYKUŁY	
Agnieszka Fihel, Marek Okólski	
<i>Gospodarka wobec wyzwań demograficznych</i>	44
Elżbieta Mączyńska	
<i>Prawo trywialności w obecnej rzeczywistości</i>	54
DEBATA POLSKICH UCZONYCH NA TEMAT EKONOMICZNYCH DOKONAŃ MIKOŁAJA KOPERNIKA	
Mirosław Bochenek	
<i>Dywagacje Stefana Cackowskiego i Antoniego Czacharowskiego na temat poglądów monetarnych i działalności publicznej Mikołaja Kopernika</i>	57
MISCELLANEA	
Mirosław Szreder	
<i>Francuski filozof patrzy na świat przez pryzmat liczb – omówienie książki Oliviera Reya pt. Gdy świat stał się liczbą</i>	64
Piotr Tryjanowski	
<i>Ekonomia zwierząt: transformacja paradygmatu</i>	72
Maria Klimek	
<i>Rodzina nuklearna i rosnąca rola kobiet pracujących – implikacje dla struktury popytu na rynku nieruchomości</i>	75

Stanowisko Komitetu Rehabilitacji, Kultury Fizycznej i Integracji Społecznej, Komitetu Zdrowia Publicznego oraz Komitetu Prognoz Polskiej Akademii Nauk w sprawie konieczności zwiększenia poziomu aktywności fizycznej społeczeństwa jako kluczowego elementu polityki zdrowotnej oraz bezpieczeństwa państwa	80
ECHA XI KONGRESU EKONOMISTÓW POLSKICH	
Elżbieta Mączyńska	
11 x SYSTEM. Fundamentalny wymiar systemu instytucjonalnego	84
Monika Dobska	
Regulacyjne determinanty stabilności gospodarki ochrony zdrowia w warunkach niepewności i kryzysów	88
O ESEJU KEYNESA EKONOMICZNE PERSPEKTYWY DLA NASZYCH WNUKÓW	
Włodzimierz Rydzkowski	
Czy wizja Johna Maynarda Keynesa spełniła się? Refleksje nad Ekonomicznymi perspektywami dla naszych wnuków	100
Cezary Rosa	
Trafiony przedział, odroczone puenta	102
FIRMY RODZINNE	
Barbara Bożek-Paczesny, Agnieszka Thier, Maria Urbaniec	
Ustronianka – własność rodzinna i model biznesowy jako źródła trwałości przedsiębiorstwa. Studium przypadku	105
ODDZIAŁY PTE	
Ewa Listopadzka	
Rozstrzygnięcie XVI edycji Konkursu na najlepszą pracę dyplomową, organizowanego przez Polskie Towarzystwo Ekonomiczne Oddział w Łodzi	114
WYRÓŻNIENIA, NOMINACJE	
Grzegorz Wałęga	
„Ekonomia w praktyce” – nowy filar edukacji ekonomicznej Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego	115
Odnowienie dyplomu doktorskiego prof. Marii Romanowskiej	119
Tytuł profesora dla Marka Szczepańskiego	119
Małgorzata Gałązka-Sobotka rektorem Uczelni Łazarskiego	119
Uniwersytet Warszawski na 7. miejscu w rankingu najlepszych uczelni świata	119
NOWOŚCI I ZAPOWIEDZI WYDAWNICZE PTE, RECENZJE ORAZ PUBLIKACJE NADESŁANE	
NOWOŚCI WYDAWNICZE PTE	
Społeczna Gospodarka Rynkowa i jej użyteczność w erze narastającej niepewności	121
ZAPOWIEDZI WYDAWNICZE PTE	
Dani Rodrik, Dobrobyt dla wszystkich w podzielonym świecie. Nowa ekonomia ukierunkowana na potrzeby klasy średniej, globalnie ubogich oraz ochrony klimatu	122
RECENZJE	
Recenzja AI „Biuletynu PTE” nr 2/2026, opracowana przez asystenta AI Gemini	122
TROFA W ANALIZACH I RECENZJACH	
Mieczysław Prystupa	
O niektórych sposobach przeliczania dawnej wartości pieniądza na wartości aktualne	124
Włodzimierz Rydzkowski	
Komentarz	128
Cezary Obracht-Prondzyński	
O trofie	129
NADESŁANE KSIĄŻKI – INFORMACJE SYGNALNE	130

INNE NADEŚLANE PUBLIKACJE

Bogusław Fiedor, Marian Gorynia, Jan Polowczyk	
Bogactwo narodów Adama Smitha po 250 latach. Znaczenie dla współczesnych nauk ekonomicznych, w: „Nauka”	131
Elżbieta Mączyńska	
Prawo trywialności to skaza na rzeczywistości, na portalu: „Rzeczpospolita”	132
Elżbieta Mączyńska	
Nadoczywiste miejsce Polski w G20, w: „Wszystko co Najważniejsze”	132
Elżbieta Mączyńska	
AI nie zabierze ci pracy, tylko ją skróci. „To należna nam dywidenda technologiczna”, na portalu: Zero.pl	133
Grzegorz W. Kołodko	
Militaryzm zamiast rozsądku, w: „Res Humana”	133
Aleksander Surdej	
Polska w OECD: metody zwiększania korzyści z członkostwa w międzynarodowej organizacji gospodarczej, w: „Athenaeum”	134
Aleksander Surdej	
Struktury, procesy i kompetencje: organizacyjne wyzwania efektywności polskiej służby dyplomatycznej, w: „Ruch Prawniczy, Ekonomiczny i Socjologiczny”	134
Leon Podkaminer	
Chińskiej ekspansji handlowej trzeba się przeciwstawić na wszelkie sposoby, w: „Dziennik Gazeta Prawna”	135
Waldemar Szwarczyński, Jan Szymkowiak	
Ekonomia w praktyce, w: „Eurogospodarka”	135
Marcel Zatoński	
Rektor UW chce zdobyć kapitał żelazny i emitować obligacje, na portalu: „Puls Biznesu”	136
Magdalena Maniak	
Nowoczesna edukacja oparta na solidnych fundamentach – 80-lecie gdańskiego oddziału Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego, w: „Eurogospodarka”	137
INNE NADEŚLANE PUBLIKACJE – INFORMACJE SYGNALNE	138

EKONOMIA PO GODZINACH

Jan Sztudynger	
Kalkulatorzy; Sam też; Sumienie grało; Rachunek ścisły	140
Zmienione przysłówie	140

KONFERENCJE, SEMINARIA

CZŁONKOWIE PTE W MIĘDZYNARODOWYCH DEBATACH NAUKOWYCH

Zofia Łapniewska, Marek Kośny	
Polscy ekonomiści na 21. Światowym Kongresie Międzynarodowego Stowarzyszenia Ekonomicznego (IEA) w Belgradzie	141
Debaty (krótki przegląd)	144

Z KART HISTORII

Alojzy Czech	
Wykresy jako dzieła sztuki	145

Z NASZYCH STARODRUKÓW

Reglamentacja obrotu towarowego z zagranicą. Lista towarów zakazanych (1923 r.)	154
--	-----

KWESTIONARIUSZ EKONOMISTY

Krzysztof Prywata – zwycięzca XXXIX Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej	157
--	-----

Nowości wydawnicze PTE

Spółeczna Gospodarka Rynkowa i jej użyteczność w erze narastającej niepewności

Ukazała się kolejna monografia Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego dotycząca Społecznej Gospodarki Rynkowej (SGR). Publikacja pt. *Spółeczna Gospodarka Rynkowa i jej użyteczność w erze narastającej niepewności* została przygotowana pod redakcją naukową prof. dr. hab. Mariana Gorynia, prof. dr. hab. Elżbiety Mączyńskiej, dr. hab. Piotra Pysza, prof. WANS oraz dr. hab. Marii Urbaniec, prof. UEK. Elektroniczna wersja monografii jest dostępna bezpłatnie na stronie Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego pod adresem: <https://www.pte.pl/baza-wiedzy/monografia-sgr>.

[...] Autorzy skoncentrowali się na poszukiwaniu odpowiedzi na pytanie, w jakim stopniu i w jakich obszarach Społeczna Gospodarka Rynkowa

zachowuje swoją użyteczność jako narzędzie organizacji życia gospodarczego w warunkach niepewności o charakterze systemowym. Analizie poddano między innymi sposoby osadzenia Społecznej Gospodarki Rynkowej w europejskiej i polskiej myśli ekonomicznej, jej rolę jako fundamentu polityki konkurencji, finansów publicznych, polityki rolnej i przedsiębiorczości w polskich warunkach po akcesji do Unii Europejskiej, a także jej zdolność do absorpcji skutków transformacji energetycznej, cyfrowej i społecznej. Istotnym wątkiem jest również wpływ toczącej się w Ukrainie wojny na rynek pracy oraz system edukacji. [...] Mnogość podejmowanych problemów badawczych dotyczących kwestii historycznych i współczesnych dowodzi żywotności tej koncepcji i jej potencjału do stymulacji dalszych badań i analiz.

Fragment recenzji
dr hab. Małgorzaty Burchard-Dziubińskiej,
prof. UŁ

[...] Autorzy rozdziałów – ekonomiści, prawnicy, politolodzy i socjolodzy – integrują dorobek studiów literaturowych z doświadczeniem badań empirycznych nad Społeczną Gospodarką Rynkową. [...] W konsekwencji Społeczna Gospodarka Rynkowa nie jest traktowana jako zamknięty projekt instytucjonalny, lecz jako dynamiczna tradycja intelektualna, zdolna do absorbowania nowych wyzwań i dostarczania normatywnych punktów odniesienia. [...] Ostateczny zakres jej oddziaływania zależy jednak od decyzji instytucjonalnych, jakości polityk publicznych oraz poziomu zaangażowania uczestników życia społeczno-gospodarczego. W sprzyjających warunkach może ona stanowić podstawę ograniczania nierówności, wzmacniania spójności społecznej, zapewniania bezpieczeństwa ekologicznego oraz budowania trwałych fundamentów dobrobytu.

Fragment recenzji
prof. dr. hab. Krzysztofa Malagi